

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕТОДІВ ТА ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ ВІД ШКІДЛИВИХ ВИРОБНИЧИХ ЧИННИКІВ

Погуляєв Ю. С.

Науковий керівник – завідувач кафедри охорони праці, член НМР, кандидат технічних наук, доцент Стищенко Т. Є.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. охорони праці,
тел. (057) 702-13-60)

e-mail: yurii.pohuliaiev@nure.ua, тел. (067) 860-04-79

As some countries approach the post-industrial era, the issue of reducing the influence of harmful secondary components of production on a person, the analysis of which is given in this article, is gaining urgency. It is very important to understand the mechanisms of regulation of the influence of harmful factors.

Наразі досить актуальним є питання охорони праці та попередження негативного впливу виробничих факторів на здоров'я людини. Існує вичерпний перелік професій зі шкідливими умовами праці у різних сферах діяльності людини. Відповідно до статистичних даних станом на 31 грудня 2017 року 24% (57,4 тис. осіб) штатних працівників Харківської області залучені до робіт зі шкідливими умовами праці[1].

Згідно з законодавством України шкідливий виробничий фактор – це фактор середовища або трудового процесу, вплив якого на працівника за певних умов може спричинити професійне або виробничо обумовлене захворювання. Відповідно до ГОСТ 12.0.003-74 ССБТ «Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Класифікація» існують наступні види шкідливих виробничих факторів за природою їх дії: фізичні, хімічні, біологічні та психологічні. У залежності від характеру впливу чинника визначаються методи захисту людини від його впливу.

Методи та засоби забезпечення безпеки праці обирають на основі виявлених небезпечних факторів, специфічних для окремого технологічного процесу.

Засоби захисту за принципом дії можуть бути об'єктивні (огородження, запобіжні пристрої та клапани, ізоляція та герметизація, заземлення тощо) і суб'єктивні (запобіжні знаки і надписи, сигнальні пристрої, контрольно-вимірювальні прилади, умовне забарвлення об'єктів). При цьому суб'єктивні засоби залежать від свідомості людини, у той час як об'єктивні діють в автоматичному режимі та незалежать від рівня кваліфікації працівника.

Засоби захисту працівників за призначенням поділяються на засоби колективного та індивідуального захисту. Засоби колективного захисту передбачають встановлення спеціальних систем, що дозволяють зменшити вплив шкідливого чинника на здоров'я людини. До таких засобів відносяться наступні:

- засоби для нормалізації показників стану повітря у виробничих приміщеннях: системи кондиціонування, вентиляції, опалення, системи очищення повітря, сигнальні пристрої;
- засоби для нормалізації показників освітлення робочих місць: встановлення джерел освітлення, світлових фільтрів або ж світлозахисного обладнання;
- засоби захисту від ураження струмом: захисне заземлення, автоматичне відключення струму, огорожуючі пристрої;
- засоби захисту від шуму та вібрацій: звукоізоляція та віброізоляція;
- засоби захисту від дії хімічних факторів: очищення повітря, герметизація, вентиляція, сигнальні пристрої.

Засоби індивідуального захисту є спеціальним одягом, що захищає працівника від впливу шкідливих факторів. Відповідно до Закону України «Про працю» ст. 163 на роботах із шкідливими умовами праці працівникам мають видаватися безплатно засоби індивідуального захисту. До таких засобів відносяться наступні:

- ізолюючі костюми;
- спеціальне взуття: чоботи, черевики;
- засоби захисту очей: захисні окуляри;
- засоби захисту органів дихання: респіратори, протигази;
- дерматологічні засоби захисту: засоби особистої гігієни, спеціальні мазі, креми, змиваючі засоби;
- засоби захисту від падіння з висоти тощо (запобіжні пояси, діелектричні килимки, ручні захвати);
- засоби захисту органів слуху: навушники, протишумові шоломи.

У якості запобіжних заходів від впливу шкідливих виробничих чинників можна розглядати дотримання працівником правил техніки безпеки.

Таким чином, для мінімізації негативного впливу виробничих чинників на стан здоров'я людини слід використовувати основні засоби захисту тіла та органів чуття, а також забезпечувати автоматизовані системи безпеки, що можуть попередити появу небезпечних умов праці.

Список використаних джерел

1. Статистика Харьковщины: на табачном производстве 2/3 сотрудников работают во вредных условиях [Електронний ресурс] // glavnoe.ua. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://glavnoe.ua/news/n342073-statistika-harkovschiny-na-tabachnom-proizvodstve-23-sotrudnikov-rabotajut-vo-vrednyh-uslovijah>.